

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 919/2021
08.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Лужанин, адвокат из ..., против туженог „ALBA TECHNOLOGIJE“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Душан Војиновић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1908/20 од 04.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1908/20 од 04.09.2020. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду број П1 бр. 1830/17 од 30.10.2019. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца, поништено је решење о отказу уговора о раду број ..., као незаконито, донето од стране туженог дана ...2014. године, те је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 224.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1908/20 од 04.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, те је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је у одговору на ревизију оспорио основаност ревизијских навода туженог и предложио да се ревизија одбије, а накнаду трошкова ревизијског поступка је опредељено тражио.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на ком су засноване нижестепене одлуке, тужилац је био у радном односу код туженог по основу уговора о раду број ... од ...2010. године, на радном месту ..., на ком радном месту су била распођена два извршиоца. Решењем туженог број ... од2014. године тужиоцу је отказан уговор о раду са даном ...2014. године због технолошких, економских и организационих промена, односно смањења обима посла и промене организације рада код туженог, те да нема могућности да се запосленом обезбеди преквалификација за обављање других послова, нити скраћено радно време. Тужени је исплатио тужиоцу отпремнину. У тренутку када је тужиоцу престао радни однос, код туженог је било између 7 и 10 запослених. Тужиоцу је радни однос престао јер је имао краћи радни стаж у фирми у односу на другог запосленог на истом радном месту. Из оспореног решења не произлазе утврђени критеријуми на основу којих је донета одлука о проглашењу тужиоца технолошким вишком. Правилником о раду туженог, предвиђено је да у случају да запосленом престане радни однос отказом од стране послодавца из разлога прописаних одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, послодавац ће применити мерила за утврђивање вишка запослених којима престаје радни однос и то: време проведено у радном односу код послодавца, број извршилаца према врсти послова у складу са актом о организацији и систематизацији послова, стручна спрема и резултати рада запослених по оцени непосредног руководиоца.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је побијано решење туженог о отказу уговора о раду незаконито, с обзиром да је донето без конкретног навођења критеријума на основу којих је донета одлука о проглашењу тужиоца технолошким вишком, а имајући у виду да је на пословима које је обављао тужилац радио још један извршилац. Из оспореног решења о отказу уговора о раду произлази да је тужиоцу радни однос престао због престанка потребе за његовим радом услед технолошких, организационих и економских промена код послодавца који су настали услед смањења обима посла, а да се не може видети да ли је тужени, одлучујући који од два запослена на истом радном месту ће бити проглашен технолошким вишком, применио објективне и мерљиве критеријуме за утврђивање вишка запослених.

Ревизијом тужени оспорава изнето становиште, указује да нижестепени судови нису ценили одредбе Правилника о раду послодавца од 17.09.2014. године, с обзиром да су истим прописани критеријуми односно мерила која ће послодавац применити за утврђивање вишка запослених којима престаје радни однос из разлога прописаних одредбом чана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. У вези са тим ревидент истиче да то што у решењу у отказу нису наведена мерила за утврђивање вишка запослених не може бити разлог за поништај решења о отказу, јер су тужиоцу мерила, односно критеријуми

били познати и тужилац је био упознат са тиме да ће од 6 запослених код туженог он бити први који ће добити отказ из разлога што је постојао други извршилац на истој позицији са радним стажом у дужем трајању од тужиоца, а да одредбом Закона о раду није прописана садржина решења о отказу када се ради о отказном разлогу из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, нити је прописана неопходност исцрпног образложења када постоје објективни критеријуми у општем акту послодавца, којим критеријумима се спречава необјективност, произвољност и арбитражност одговорног лица послодавца.

Ценећи ревизијске наводе туженог, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилном применом материјалног права из члана 179. став 5. тачка 1. („Службени гласник РС“ број 24/05... 75/14), извели закључак да је тужбени захтев основан.

Разлоге другостепене пресуде прихвата и Врховни касациони суд.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Уговор о раду отказује се решењем у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку (члан 185. став 1. Закона о раду).

Из цитираних одредби произлази да решење о отказу уговора о раду, и у случају отказа услед технолошких, економских или организационих промена мора да садржи образложење. Образложење се односи на примењене критеријуме, односно представља јасне разлоге којима се послодавац руководио приликом одређивања вишка запослених. Дакле, наведено образложење представља потврду о примени критеријума у конкретном случају и садржи разлоге због којих је једно лице одређено као вишак запослених у ситуацији када постоји више запослених на истом радном месту од којих један треба да добије отказ, на начин који омогућује проверу и спречава злоупотребу одредаба закона и правилника.

Утврђено је да је тужени својим Правилником о раду прописао мерила за утврђивање вишка запослених којима престаје радни однос из разлога прописаних одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Међутим, у конкретном случају је изостала њихова конкретизација на појединачан случај, с обзиром да запосленом мора на несумњив начин бити образложено из којих разлога је управо њему дат отказ. Наведеним правилником дужина радног стажа код послодавца је само један од прописаних критеријума који се примењују, па не може бити једини критеријум за давање отказа уговора о раду. Изостале су друге чињенице везане за примену прописаних мерила, као и наводи ко је и како оценио резултате рада свих извршилаца на истом радном месту.

Према томе, не стоје наводи ревидента да је тужилац био упознат са разлозима отказа јер су исти прописани Правилником. У конкретном случају не произлази да је испуњен услов процедуре за давање отказа услед технолошких, економских и

организационих промена применом прописаних мерила, па је правилно нижестепеним одлукама поништено решење о отказу као незаконито.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одбио ревизију туженог као неосновану и одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом другим изреке, на основу одредбе из члана 153. и 154. Закона о парничном поступку одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији јер са ревизијом није успео и захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић